

to biti ni zrak ni svijetlo, jer su ti elementi zajednička svojina svih ljudi. Ali i hrvatski je vladar trebao sredstava za uzdržavanje svoje mornarice protiv gusara Saracena i protiv susjeda, kakvi bijahu baš Mlečani. Da su Hrvati u prvoj polovici srednjega vijeka mogli s punim pravom zahtijevati od Mlečana nekakve pristojbe za slobodnu, a svakako i zaštićenu plovidbu našim morem, dokazuje historijska činjenica, što su *kraljevi male Dankske* od god. 1425. pa sve do 1857. *pobirali od pomorskih naroda pristojbe* za prolaz tjesnacem Sundom, između otoka Seelanda i švedske obale. I premda taj tjesnac nije duži od 50 km, dakle ni deseti dio naše jadranske obale — kraljevina *Danska nije nikomu dopuštala prolaza kroz Sund prije nego li brod plati određenu pristojbu*. Ta je pristojba iznosila 1% vrijednosti tereta za brodove francuske, engleske, holandeske i švedske zastave, dok su ostali narodi bez izuzetka morali plaćati 1 i 1¼%. Za holandeske brodove bilo je dovoljno, da kapetan pokaže teretnice, ali brodovi svih ostalih naroda morali su se podvrći pregledbi tereta. Plaćalo se međutim, ali neznatno, i za prolaz kroz Belt. Pregledavanje tereta i pobiranje pristojba od pojedinog broda sa strane Danaca bilo je doista neugodno i skopčano s gubitkom vremena, dok je *Venecija Hrvatskoj plaćala za sve mletačke brodove, sumarno, stanovitu godišnju svotu*, jer bi drugačije bilo to vrlo nespretno. Danska je lako mogla vršiti pregledbu tereta na pojedinom brodu, jer je na najužoj točki Sunda (četiri i pol kilometra) ratni danski brod zaustavljao svaki trgovački brod i zadržavao ga